

Factsheet DoeMee Onderzoek 2024

Energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing

Het DoeMee Onderzoek 2024 richt zich op de energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing. Deze factsheet is opgesteld voor de gemeente Scherpenzeel op basis van de ingevulde vragenlijst door de gemeente en omgevingsdienst de Vallei (OddV). De dikgedrukte blauwe tekst geeft het antwoord op de enquête en eventuele toevoegingen/ wijzigingen vanuit de schriftelijke validatie weer. Er is gevraagd om aanvullende informatie aan te leveren over de opdrachtformulering, afgesproken doelstellingen, resultaten en energiebesparende maatregelen die zijn getroffen. Een documentenanalyse is indien er documenten zijn aangeleverd opgenomen aan het eind van de factsheet.

Gemeente Scherpenzeel

Algemene informatie

De rollen en taken van gemeenten, provincies en omgevingsdienst met betrekking tot het toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht zijn op dit moment **helder**.

De opdracht op toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht aan de omgevingsdienst is **wel** in de begroting opgenomen, **door een bijdrage aan verbonden partijen**.

Er is **een** opdracht geformuleerd voor de omgevingsdienst over de invulling van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht. **Er is een gemeenschappelijke regeling opgesteld (volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen)**. De opdracht wordt in de praktijk **ook uitgevoerd. Werkzaamheden staan in een Uitvoeringsprogramma. Afwijkingen worden tijdens opdrachtgeversoverleg besproken**.

Het budget voor de opdracht aan de omgevingsdienst wordt bepaald op basis van **landelijke cofinanciering, op basis hiervan is het aantal controles per jaar vastgesteld**. Om te sturen op de taak van de omgevingsdienst m.b.t. toezicht en handhaving van de energiebesparings- en informatieplicht vindt **periodieke evaluatie van het werk- en uitvoeringsprogramma plaats op basis van voortgangsrapportages**.

De gemeente geeft zelf **geen** invulling aan toezicht en handhaving van de energiebesparings- en informatieplicht energiebesparing, naast de taken die bij de omgevingsdienst zijn belegd sinds 1 juli 2023. **Alle taken liggen bij omgevingsdienst de Vallei**.

Informatievoorziening

Er zijn **niet in de opdracht vastgelegde** afspraken gemaakt over de monitorings- en verantwoordingsinformatie met de omgevingsdienst m.b.t. de energiebesparingsplicht. **Aantal te controleren bedrijven per jaar, hercontroles, vaak voorkomende uit te voeren maatregelen etc.** Er zijn **geen** KPI's afgesproken met omgevingsdiensten over de monitorings- en verantwoordingsinformatie m.b.t. de energiebesparingsplicht.

De gemeente ontvangt **periodieke tussenrapportages, een jaarlijkse eindrapportage en beantwoording van vragen wanneer noodzakelijk** over de resultaten van de handhaving van de energiebesparingsplicht van de omgevingsdienst. De rapportages die door de omgevingsdienst aan de gemeente worden verstrekt leveren **op sommige punten adequate informatie** over de uitvoering van toezicht en handhaving op de energiebesparings- en informatieplicht. **Er is niet veel inzicht per bedrijf**. De rapportages geven **geen adequate informatie** over de bereikte resultaten. **Geen CO₂ reductie bekend of vermindering van verbruik**.

Vanuit de gemeenteraad zijn er **wel eens** vragen gekomen over de uitvoering van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht door de omgevingsdienst. **Dit betroffen met name vragen over de werkwijze**. Over de bereikte resultaten, zoals reductie CO₂ en vermindering verbruik van gas en elektriciteit) zijn vanuit de gemeenteraad **geen** vragen/opmerkingen geweest.

Omgevingsdienst de Vallei en gemeente Scherpenzeel

Algemene informatie

De rollen en taken van gemeenten, provincies en omgevingsdienst met betrekking tot het toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht zijn op dit moment **helder**. De energiebesparingsplicht is **als apart taakveld onderdeel van het VTH-stelsel (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving)**.

Resultaat

Er is **volledig** zicht op het aantal bedrijven dat valt onder de energiebesparings- en informatieplicht. **Deze informatie wordt gedownload via het e-loket van RVO.nl (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) en wordt gecombineerd met bedrijven waarvan bekend is dat ze aan de energiebesparingsplicht moeten voldoen. Daarnaast verzamelt de omgevingsdienst deze informatie zelf**.

Er is **volledig** zicht op het aantal bedrijven dat zich niet aan de informatieplicht energiebesparing houdt. **Deze informatie wordt gedownload via het e-loket van RVO.nl en wordt gecombineerd met bedrijven waarvan bekend is dat ze aan de energiebesparingsplicht moeten voldoen. Daarnaast verzamelt de omgevingsdienst deze informatie zelf**. Er wordt **per brief, e-mail, telefonisch en persoonlijk** contact gemaakt met bedrijven die niet voldoen aan de informatieplicht energiebesparing.

Organisatie van het toezicht

De omgevingsdienst handhaaft op de uitvoering van de energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing door **specifieke energiecontroles uit te voeren aan de hand van de erkende maatregelenlijst**. Het aantal bedrijven dat per jaar wordt gecontroleerd wordt bepaald aan de hand van **afspraken met opdrachtgevers (gemeenten), vraag en aanbod. Meestal afspraken over een periode van drie jaar**. Naar schatting heeft de omgevingsdienst nog **2-5 jaar** nodig vanaf de start van de werkzaamheden om alle bedrijven en instellingen binnen de gemeente te controleren op de energiebesparings- en informatieplicht.

De omgevingsdienst stelt **dat het maatwerk is welke bedrijven prioriteit krijgen. De omgevingsdienst is van plan om later dit jaar een regulier risicomodel te implementeren. Nu wordt de keuze gebaseerd op een inschatting van de toezichthouder. Daarbij kijkt de toezichthouder bijvoorbeeld naar locaties met een zeer recent bouwjaar, locaties die in het verleden al eens een positieve EML (erkende maatregelen lijsten) controle hebben gehad, worden onderaan de lijst gezet.**

Kwantitatieve informatie

De omgevingsdienst heeft de kwantitatieve informatie uit onderstaande tabellen ingevuld voor de gemeente.

Onderstaande tabel bevat informatie over het aantal gecontroleerde bedrijven en de ureninzet op jaarbasis door de omgevingsdienst in de periode 2019 – 2023.

Jaar	Aantal bedrijven gecontroleerd	Ureninzet op jaarbasis
2019	10	100
2020	3	30
2021	4	40
2022	7	70
2023	11	110

Onderstaande tabel bevat informatie over het percentage bedrijven waar overtredingen zijn aangetroffen voor en na hercontrole tussen 2019 en 2023.

Jaar	% bedrijven met overtredingen bij eerste controle	% bedrijven met overtredingen bij hercontrole
2019	40	-
2020	0	-
2021	0	-
2022	43	-
2023	55	0

Onderstaande tabel bevat informatie over het aantal jaarlijks geconstateerde overtredingen tussen 2019 en 2023.

Jaar	Aantal overtredingen
2019	Geen taak van de omgevingsdienst
2020	Geen taak van de omgevingsdienst
2021	Geen taak van de omgevingsdienst
2022	Geen taak van de omgevingsdienst
2023	6

Onderstaande tabel bevat per jaar informatie over het aantal bedrijven dat een ‘vooraankondiging last onder dwangsom’ of overige repressieve handhaving heeft ontvangen tussen 2019 en 2023.

Jaar	Vooraankondiging last onder dwangsom	Overige repressieve handhaving opgelegd
2019	-	-
2020	-	-
2021	-	-
2022	-	-
2023	0	0

In het geval er repressieve handhaving heeft plaatsgevonden, zijn de volgende sancties opgelegd:

Er zijn geen sancties opgelegd.

De omgevingsdienst heeft **geen zicht op het energiebesparingspotentieel bij bedrijven en instellingen.**

In de periode 2019 tot en met 2023 zijn de volgende energiebesparende maatregelen door bedrijven en instellingen getroffen: -.

Aanvullende documentenanalyse

Categorie	Aanwezig?	Documenten
Toelichting	√	toelichting gemeente Scherpenzeel
Begroting	x	
Opdracht	x	
Beleidsstukken	x	
Werkprogramma	√	Uitvoeringsplan ODDV 2021-2023
Voortgangsrapportage	√	Jaarstukken 2019-2022; Jaarresultaat 2022
Aanvullend	√	Overzicht EML-controles; stand van zaken; Agendapunt overleg klimaatmedewerkers EML 2023 uitvoeringsplan; besluit subsidieaanvraag toezicht energiebesparing bij bedrijven in Scherpenzeel

Toelichting

De gemeente heeft een toelichting bijgevoegd over energietoezicht in de gemeente Scherpenzeel. Deze toelichting is in zijn geheel hieronder bijgevoegd:

Enneke_Weggen_S
subsidie Energietoetz

Werkprogramma

De OddV heeft opdracht gekregen om de regels die voortvloeien uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en daaraan verwante wet- en regelgeving te toetsen voor vijf gemeenten: Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel, Wageningen en de provincie Gelderland. Elk jaar wordt in het uitvoeringsplan een prognose gemaakt hoeveel producten de OddV naar schatting zal realiseren en welke taken daarbij horen.

OddV voert de volgende taken uit wat betreft de energiebesparingsplicht:

- OddV informeert gemeenten over relevante ontwikkelingen rond het thema energie bij bedrijven als die gevolgen hebben voor de taakuitvoering door de OddV
- Bij nieuwe vergunningaanvragen zorgt de OddV ervoor dat in de vergunning de noodzakelijke voorschriften met betrekking tot het onderwerp Energie worden opgenomen
- De OddV zal in 2023 bij relevante bedrijven vergunningen bekijken op de noodzaak deze te actualiseren, waarbij de OddV prioriteit zal geven aan de bedrijven waar de meeste milieuwinst valt te behalen
- Bij alle reguliere controles wordt aandacht besteed aan het aspect energie. Als daartoe aanleiding is wordt een Erkende Maatregelenlijst (EML) controle uitgevoerd. Deze controles hebben een impuls gekregen door een subsidie die is verleent door de provincie. Die is opnieuw vastgesteld voor de periode 2022-2024.

Voortgangsrapportages

In de jaarstukken van 2019-2022 worden de recente ontwikkelingen en financiële resultaten van de OddV gedeeld. Hieronder belichten we de resultaten voor 2022 op het gebied van toezicht en handhaving op de energiebesparings- en informatieplicht. De OddV heeft in 2022 ingezet op drie beleidsprogramma's: 1) professionaliseren VTH-dienstverlening 2) implementeren omgevingswet en 3) bijdrage aan strategische en actuele thema's van partners. Onderdeel van die thema's is de energietransitie. Daarvoor zijn energiecontroles uitgevoerd. Ook heeft het Rijk een SPUK THE (Specifieke uitkering toezicht en handhaving energiebesparingsplicht) toegekend aan de OddV van bijna € 900.000,-- voor de jaren 2022 tot en met 2026 voor extra ondersteuning. Dit wordt eind 2022 uitgekeerd. Deze middelen komen boven op de middelen die al toegekend zijn door gemeenten.

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de gerealiseerde productie per partner. Toezicht en handhaving op de energiebesparings- en informatieplicht valt onder projecten:

Bijlage 1 gerealiseerde productie per partner.

Barneveld in C	Barneveld		Ede		Nijkerk		Scherpenzeel		Wageningen		provincie	
	UP2022 op 31 dec.	Realisatie 31 dec. 2022	UP2022 op 31 dec.	Realisatie 31 dec. 2022	UP2022 op 31 dec.	Realisatie 31 dec. 2022	UP2022 op 31 dec.	Realisatie 31 dec. 2022	UP2022 op 31 dec.	Realisatie 31 dec. 2022	UP2022 op 31 dec.	Realisatie 31 dec. 2022
Vergunningverlening bouwen	727.195	740.308	1.200.742	1.199.964	500.554	510.132	135.975	127.280	225.806	211.198		
Vergunningverlening overige brijks	279.758	287.740	611.065	681.592	196.674	154.779	21.316	36.889	104.560	98.242		
Milieuvergunningen	318.760	384.017	387.304	380.503	149.116	90.504	46.483	46.698	64.731	52.488		
Juridische Handhaving	506.956	654.036	624.626	549.162	272.206	324.459	52.775	57.447	99.994	96.568		
Bezwaar en beroep handhaving	10.100	12.356	119.824	143.089	76.595	37.035	4.209	9.696	15.992	11.784		
Bezwaar en beroep Vergunningverlening	-	-	180.966	211.267	51.344	72.386	6.734	7.575	47.977	32.826		
Toezicht brijks	501.232	460.073	682.787	842.205	357.891	320.435	61.949	68.683	106.559	123.393		
Toezicht milieu	667.721	635.328	804.446	831.839	320.490	267.312	74.836	76.511	89.565	133.823		
Specialistische producten	245.482	207.016	356.418	246.197	152.095	103.192	21.000	20.790	22.894	40.486		
Overige dienstverlening	826.297	746.083	534.059	596.597	403.343	384.573	62.538	70.198	141.153	122.888	16.834	6.818
Projecten	162.258	97.806	572.818	615.367	58.216	62.117	10.958	8.417	91.975	62.487		
Productieoverdracht *)	4.245.759	4.224.763	6.075.055	6.297.781	2.538.523	2.326.924	498.771	530.183	1.011.207	1.006.182	16.834	6.818
Onder- overproductie		-20.996		222.726		-211.599		31.412		-5.025		-10.016

*) exclusief ODRA/ODRN inclusief productieopdracht uit bestemmingsvoorstel 2021

Aanvullend

Aanvullend is het besluit over de subsidieaanvraag project: toezicht energiebesparing bij bedrijven in de gemeente Scherpenzeel toegevoegd waarin een subsidie is verleend van maximaal € 8.000,--

In onderstaand overzicht staan de 'EML-controles' die in 2023 voor de deelnemende gemeenten zijn uitgevoerd:

	jaarplanning	Geen overtredingen	Wel overtredingen
Barneveld	51	23	28 (53%)

Ede	80	25	55 (69%)
Nijkerk	29	15	14 (28%)
Scherpenzeel	5	2	3 (60%)
Wageningen	19	6	13 (68%)
Totaal	184		

Energiebesparende maatregelen die zijn opgelegd door de OddV betreffen o.a.:

- GC4 – Isoleer de verwarmingsleidingen en appendages in onverwarmde ruimtes (38)
- GF2-Vervang TL8-buizen door LED-buizen (36).
- FC4-Vervang elektromotoren met efficiëntieklasse IE2 of lager door een motor met efficiëntieklasse IE4 of hoger (33).
- GA1-Pas een automatisch energieregistratie- en bewakingssysteem (EBS) met rapportagefunctie toe, waarbij gas- en warmte- (per uur) en elektragebruik (per kwartier) van het gebouw wordt geregistreerd (32)
- GD1-Pas een klokregeling toe op het ventilatiesysteem (19)
- GB6-Vervang in bestaande kozijnen en ramen dubbelglas/enkel door HR++-glas (18).
- GC2-Pas naast de bestaande verwarmingsketel een elektrische warmtepomp toe (17).
- GD7-Vervang ventilatoren van klasse IE2 of IE3 door ventilatoren van klasse IE4 of hoger (16)
- GF15-Vervang vluchtwegsignaleringsarmaturen met TL-buizen of spaarlampen door LED-armaturen (15)
- FA2-Plaats een afsluiter met tijdschakelaar om verlies van perslucht buiten bedrijfstijden te beperken (9).
- FA4-Plaats een luchtkanaal zodat de persluchtcompressor (koude) buitenlucht aanzuigt (7).
- GB1-Isoleer spouwmuren van gebouwen (7).
- GC7-Pas frequentiegeregelde circulatiepompen toe (7)